

OSNOVNA ŠOLA FRANJA MALGAJA ŠENTJUR

Ulica skladateljev Ipavcev 2 • 3230 Šentjur • telefon: (03) 746 38 00 • fax: (03) 746 38 03
Spletna stran šole: www.fmalgaja.si • elektronski naslov: tajnistvo@fmalgaja.si

UVAJANJE IZBOLJŠAV IN SAMOEVALVACIJE NA PODROČJU UČENJA IN POUČEVANJA: BRALNA PISMENOST

OSNOVNI PODATKI O ZAVODU

Ime VIZ:	Osnovna šola Franja Malgaja Šentjur
Obdobje izboljšave:	2021/2022 – 2023/2024
Področje izboljšave:	Bralna pismenost
Koordinator skupine:	Simona Fridl
Ostali člani skupine:	vodja aktiva 1. triade, Breda Skutelj, vodja aktiva 2. triade, Marinka Pezdevšek, vodja aktiva OPB, Alja Benkoč Sušnik, Duška Bele, Barbara Oprešnik, Kornelija Smrečnik, Nina Hriberšek, Jožica Novak, Tatjana Ivačič
Ravnatelj:	mag. Jure Radišek

NAČRTOVANJE

- Na šoli smo se veliko pogovarjali o bralni pismenosti učencev, saj je branje osnova vsaki drugi obliki učenja. V zadnjih letih med učenci opazimo, da so učenci slabi bralci, da upada zanimanja za branje, bralna kondicija se znižuje in vse več je težav pri tvorjenju in razumevanju besedil, uporabi in interpretaciji prebranega in posledično kritičnega sprejemanja in razumevanja besedil. Šolsko polje izredno pomembno vpliva na bralno pismenost, ki prispeva k razvoju vseh učenčevih jezikovnih zmožnosti in je bistveno za širšo pismenost ter tudi za vseživljenjsko učenje. Ta spoznanja nas zavezujejo k iskanju možnosti, kako mladim omogočiti čim boljši razvoj pismenosti, kako jih motivirati za branje, za nenehno izboljševanje lastnega znanja ter za osebni napredek.
- Iz analize stanja opravljene na podlagi razgovorov, pa tudi iz zapisnikov pedagoških konferenc strokovnih aktivov, ugotavljamo, da ko morajo učenci izkazati razumevanje prebranega, višje ravni bralne zmožnosti, tvoriti kompleksnejše brale odzive itd., je njihovo besedišče pomanjkljivo. Vse pogosteje ugotavljamo tudi, da ne poznajo veščin ustrezne komunikacije. Naš cilj je usmerjanje učencev k razumevanju besedišča in višjim nivojem razumevanja prebranega ter uporabi veščin funkcionalne pismenosti. Načrtovali smo cilje in dejavnosti na ravni šole in jih nato v okviru aktivov natančneje opredelili za posamezni razred oz. predmet. Prednostno področje izboljšave je izboljšati bralno pismenost učencev. Zastavljen cilj večkrat letno samoevalviramo na ravni aktivov na koncu vsakega šolskega leta pa na ravni šole. Dosežki so osnova za nadaljnje delo in načrtovanje.
- Naša zaznana prednost je zagotovo ta, da je šola že sodelovala v projektih za izboljšanje bralne

pismenosti in se trudi spodbujati učence k branju preko različnih dejavnosti za dvig bralne kulture, da z učenci, ki imajo primanjkljaje, delamo individualno in da se učenci urijo v uporabi bralne učnih strategij. Kot možnost izboljšav vidimo v več pripovedovanja in branja različnih zgodb in ostalih besedil; hitrega glasnega branja; uvajati kritičen pristop k branju; uvedba bralnih uric in koticov; širše vključevanje besedilnih nalog; več diferenciacije in zahtevnejših izzivov za naprednejše učence; več praktičnih primerov komunikacije in sporazumevanja; aktivno vključevanje staršev...

- Učitelje želimo usmeriti v manjši obseg uporabe delovnih zvezkov, manj kopiranja, več pisanja v zvezke, vse to pa zahteva tudi spremenjene metode dela.

Cilj je izboljšanje bralne pismenosti

Vprašanje je, ali učenci vedo, kaj pomeni bralna pismenost. Kdaj in kako veš, da si prebrano razumel?

Kazalniki v tem primeru so npr.:

- Ali lahko brez težav s svojimi besedami obnoviš prebrano besedilo?
- Kako bi sošolcu razložil bistvo besedila?
- Napiši od tri do pet ključnih besed iz prebranega besedila.
- S svojimi besedami pojasni delovanje ..., kot je opisano.
- Navedi primere, kako bi lahko v vsakdanjem življenju uporabil znanje o delovanju ..., kot si ga spoznal v besedilu.
- Uporaba prebranega na novih, lastnih primerih.

ČASOVNICA	DEJAVNOSTI	ODGOVORNOST
april/maj	- razprava z učiteljskem zboru o področjih izboljšav - oblikovanje predlogov dolgoročnih ciljev - oblikovanje skupin	ravnatelj
maj/junij	- priprava in obravnava predloga načrta izboljšav za obdobje 3 let. - priprava akcijskih načrtov za obdobje 3 let	ravnatelj koordinatorji skupin
avgust/september	- priprava analize stanj in akcijskih načrtov tekoče šolsko leto (npr. naloge bralnega razumevanja iz NPZ) - vključitev dejavnosti načrtovanih izboljšav v LDN - predstavitev načrta izboljšav na svetu zavoda in svetu staršev in na RS	ravnatelj koordinatorji skupin učitelji

IZVAJANJE IN SPREMLJANJE

- Učitelji in skupine izvajajo načrtovane dejavnosti, ki skladno z akcijskim načrtom izvajajo dejavnosti za uresničevanje zastavljenega cilja in spremljanje odzivov (lastnih, kolegov, učencev).
- Skupine zbirajo podatke skladno z merili doseganja prednostnih ciljev in potekom načrtovanih dejavnosti. Pri tem že ugotavljajo, kaj se spreminja, kako deluje izbrani pristopi, katere so dobre prakse.
- Skupine spremljajo doseganje prednostnih ciljev na ravni šole, skupin in učiteljev.

ČASOVNICA	DEJAVNOSTI	ODGOVORNOST
september-december	- izvajanje dejavnosti in usklajevanje dejavnosti/sodelovanja - zbiranje podatkov - spremljanje uresničevanja načrtovanih dejavnosti	učitelji koordinatorji skupin

januar	- strokovna razprava o izvajanju dejavnosti in doseganju ciljev - predlogi za popravke nadaljnjih dejavnosti, oblikovanje sklepov in dogovorov	ravnatelj koordinatorji skupin
februar - maj	- izvajanje dejavnosti in zbiranje podatkov - zbiranje podatkov - spremljanje uresničevanja načrtovanih dejavnosti	učitelji koordinatorji skupin
junij	- spremljanje realizacije načrtovanega na ravni šole - vrednotenje	ravnatelj koordinatorji skupin

VREDNOTENJE IN POROČANJE

- Koordinatorji skupin pripravijo celovito analizo in interpretacijo zbranih podatkov.
- Koordinatorji skupin skupaj z ravnateljem ovrednotijo doseganje zastavljenih prednostnih ciljev skladno z zastavljenimi merili in podajo ključne ugotovitve o procesu uvajanja izboljšav.
- Koordinatorji skupaj z ravnateljem pripravijo izhodišča za nadaljnje načrtovanje in ukrepe izvajanja izboljšav in podajo poročilo celotnemu učiteljskemu zboru.

ČASOVNICA	DEJAVNOSTI	ODGOVORNOST
maj	- analiza zbranih podatkov in njihova interpretacija	koordinatorji skupin
junij	- priprava osnutka poročila o samoevalvaciji	ravnatelj koordinatorji skupin
avgust	- predstavitev samoevalvacijskega poročila - priprava akcijskega načrta za naslednje šolsko leto	učitelji koordinatorji skupin
september	- predstavitev in obravnava poročil na RS, svetu staršev in svetu zavoda - objava na spletni strani šole	ravnatelj

Akcijski načrt za triletno obdobje (na ravni šole): 2021/2022 – 2023/2024

PREDNOSTNO PODROČJE KAKOVOSTI:	Učenje in poučevanje (dosežki učencev)		
CILJ IZBOLJŠAVE:	Izboljšati bralno pismenost učencev		
PREDNOSTNI CILJI:	<p>Analizirati stanje bralne pismenosti in razloge zanj.</p> <p>Uskladitev, načrtovanje in izvajanje pristopov/dejavnosti za razvijanje bralne pismenosti po aktivih, triadah; pregled in izmenjava primerov dobrih praks, medsebojnih hospitacij ...</p> <p>Izboljšati raven bralne pismenosti z ugotovljenim začetnim stanjem.</p>		
CILJ 1: Analizirati stanje bralne pismenosti in razloge zanj.			
DEJAVNOSTI	NOSILCI	IZVAJALCI	ROKI
<ul style="list-style-type: none"> Razprava na ravni UZ in priprava izhodišč za analizo stanja. 	<ul style="list-style-type: none"> Ravnatelj 	<ul style="list-style-type: none"> UZ 	<ul style="list-style-type: none"> 06/2021
<ul style="list-style-type: none"> Oblikovanje skupine za analizo stanja in ankete 	<ul style="list-style-type: none"> Vodja skupine 	<ul style="list-style-type: none"> Skupina 	<ul style="list-style-type: none"> 08/2021
<ul style="list-style-type: none"> Izvedba nalog, ankete in priprava povzetkov za strokovno razpravo na ravni šole 	<ul style="list-style-type: none"> Člani skupine 	<ul style="list-style-type: none"> Učitelji 	<ul style="list-style-type: none"> 09/2021
MERILA	<ul style="list-style-type: none"> Izhodišča za analizo (npz...) Razprava zadovoljstvo z izvedbo 		
UPORABA UGOTOVITEV	<ul style="list-style-type: none"> V načrtovanju in izvajanju strokovnega razvoja delavcev. Predstavitve na prvem RS. Pri načrtovanju nadaljnjih dejavnosti. 		
CILJ 2: Uskladitev, načrtovanje in izvajanje pristopov/dejavnosti za razvijanje bralne pismenosti po aktivih, triadah ...			
DEJAVNOSTI 1. TRIADA	NOSILCI	IZVAJALCI	ROKI/OPOMBE
<ul style="list-style-type: none"> Bralni botri, glasno branje pred starejšimi učenci v knjižnici Izbor literature, ki se lahko bere v dvojicah (dva izvoda enake knjige – glasno preverjanje branja v dvojicah – dnevna rutina znotraj razreda), medvrstniško branje (Alenka Ž., Alenka G., knjige pripravi Simona F.) Starši opuščajo vez družinskega branja z otrokom – vzpodbuda pri roditeljskih sestankih, bralna značka kot gibanje »ni izbira ampak del rutine!« Dan brez »zaslona« oz. dan s knjigo Seznam knjig za starše. Bralni nahrbtnik (Breda S.) Nagrajevanje branja (žig, nagrada) Bralna značka v OPB (Edith) Primer dobre prakse projekt Naša mala knjižnica Osebno pismo staršem Bralni krožki (urice) 	<ul style="list-style-type: none"> šolska skupnost, Jožica N., Simona F.) <p>Simona Z. pripravi pismo (poslano po pošti)</p> <p>Alja Benkoč Sušnik</p>	<ul style="list-style-type: none"> Učitelji na RS OPB 	<ul style="list-style-type: none"> kontinuiteta

<ul style="list-style-type: none"> • Beremo, ustvarjamo, pomagamo (Simona F., Gizela G.) • Bralni listi (tedensko, za čez vikend) • Bralni klub (za učitelje) 	Alenka Ž., pravljичni (1. r)		
STRATEGIJE	<ul style="list-style-type: none"> • Tehnike branja (bralni test) • Bralni kotički • Knjižnica, čitalnica • Zagotavljanje rutine branja • Aktivna vzpodbuda družinskega branja • Aktivno koordinatorstvo bralnim projektom v OPB • Izbor in poznavanje mladinske literature • Bralna značka -nagrada za 100% razred 		
MERILA	<ul style="list-style-type: none"> • Preverjanje in ocenjevanje branja (tehnike branja) • Bralni testi (v 4. r, ponovitev v 5. r) • BZ, NMK, družinsko branje, • Branje v dvojicah • Rutina glasnega branja • Beremo skupaj 		
DEJAVNOSTI 2. TRIADA	NOSILCI	IZVAJALCI	ROKI/OPOMBE
<ul style="list-style-type: none"> • Krožek – vsak dan beremo (3 x na teden po 15 min., obisk knjižnice, branje za BZ) • Bralni testi (začetek ŠL > seznanitev staršev na RS) • Bralni botri > knjižnica • Priprava literature za branje »izven slovenščine« - strokovna literatura (o živalih, naravi, vesolju, zgodovini), iskanje podatkov – usmerjeno, rutina znotraj pouka celo šolsko leto • Tedenski skupinski rutinski obisk knjižnice v sklopu pouka – poslušanje pravljice, širjenje priporočil od bralcev k nebralcem – preverjanje branja v sklopu bralne značke. • Gibanje bralna značka (pet prebranih knjig v šolskem letu – 60. letna slovenska tradicija gibanja) naj postane del rutine in ne izbire. • Dvig motivacije skozi nagrajevanje branja > izlet ob koncu ŠL za razred, ki bo 100% pri BZ • Bralni kvizi (primer na Blagovni, NMK, KD) • Bralni klub (za učitelje) 	<ul style="list-style-type: none"> • 4. in 5. r • Knjižnica 	<ul style="list-style-type: none"> • Razredniki • Knjižničarka 	
MERILA	<ul style="list-style-type: none"> • Preverjanje in ocenjevanje branja (razumevanje prebranega) • Glasno branje kot rutina • Rutina izpisovanja ključnih besed in smiselnih povzetkov iz neznanih besedil • Strokovna literatura • Redni tedenski obisk knjižnice znotraj urnika 		
DEJAVNOSTI 3. TRIADA	NOSILCI	IZVAJALCI	ROKI/OPOMBE

<ul style="list-style-type: none"> • Tvorbe besedil pri različnih predmetih različne oblike (dogovor med vsemi učitelji) • medijska vzgoja, prepoznavanje lažnih novic, pomanjkljivih podatkov, nujnost primerjanja, vrednotenja (npr. iz knjižnega vira nadgraditi podatek na spletu ...) • Bralni krožek • Literarni večer (bivši Malgajevci, ki so uspeli ...) • dvig motivacije za bralno značko, • dvig motivacije skozi tekmovalnost, • zbiranje obiskov knjižnice (žetoniranje), • osebno pismo staršem, poslano po pošti, • bralni kvizi, • bralni listi kot del ali kot DN (tedensko), • izbor kakovostne mladinske literature, • ocenjevanje branja • literarni večeri za otroke in odrasle (z gosti). • Bralni klub (za učitelje) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vodja in člani skupine • Bojana P. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vsi učitelji 	<ul style="list-style-type: none"> • kontinuirano
<p>MERILA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Preverjanje in ocenjevanje branja (razumevanje prebranega) • Priprava uradnih dopisov, uradnih pogovorov, razgovorov, prošenj ... • Preverjanje in ocenjevanje govornega nastopa: • (jezikovno bogati, jedrnati prispevki, predstavitve, govori): • Etika, zgodovina: leposlovje v zgodovinskih obdobjih • Geografija: leposlovje Otroci po svetu, potopisi. • Naravoslovje, biologija: ekologija • Računalništvo: e-izdelki/prispevki • Bralna značka -nagrada za 100% razred 		

PRIMER DOBRE PRAKSE, KI SE JE IZVAJALA PRI ZGODOVINI **(Predstavitve knjige z zgodovinsko temo kot ustna ocena pri zgodovini v 9. r)**

Prebereš knjigo

Začni pravočasno, zgodbo moraš razumeti. Pomagaj si tako, da »bereš s svinčnikom«. Potek dogodkov, zanimivosti zabeleži na poseben list, ki je **osnutek** za nadaljnje delo. Osnutek pokažeš na predstavitvi.

Predstaviš zgodbo

Zgodbo predstavi tako, da sošolcem predstaviš ključna dogajanja, zanimive citate ali odlomke. Predstavi, kaj te v zgodbi preseneti, kaj je morda dolgočasno in bi ti naredil drugače. Zgodbo lahko predstaviš skupaj z osnutkom, kako si sledil zgodbi in jo razumel **(3 točke: osnutek, jasnost in razumevanje zgodbe, predstavitev citata, odlomka)**

Zgodovinska dejstva/literarna vrednost knjige

Pred sabo imaš knjigo, ki črpa iz resničnih dogodkov, vendar je marsikaj v njej zgolj literarno, umetnostno. Skušaj ugotoviti, kaj so preverljivi, resnični dogodki. Predstavi, kako so realni dogodki vpleteni v plod umetnikove domišljije (načini umetnikovega pisanja: pisma, dnevnik, roman ...)
(5 točk – ustrezna umestitev v zgodovino, literarna vrednost, razločevanje dejstev od domišljije)

Tvoje mnenje o predstavitvi dela zgodovine skozi knjigo

Predstavi, kakšnemu bralcu bi knjigo priporočal ali odsvetoval.

Kako si skozi knjigo spoznal del zgodovine?

Kako bi lahko zgodba iz zgodovine še bila predstavljena?

(2 točki: priporočilo, osebno gledanje na način predstavljanja zgodovine)

Predstavitve:

Skenirana platnica ... opremimo razred.

Poročaš s prostim govorjenjem cca. 5 do 8 minut, plakat ali PP predstavitev je samo pomoč.

Na predstavitvi imaš knjigo in jo pokažeš.

Po predstavitvi vrneš knjigo v šolsko knjižnico – predstavljena knjiga je priznana tudi kot del bralne značke.

Naslovi:

Ivan Sivec: Zgodbe o celjskih grofih

Pieter Bednarski : Modrikasti sneg

Anne Booth: Dekle z belim psom

John Boyne: Deček v črtasti pižami

Karl Bruckner: Sadako hoče živeti

Marija Čmak: Ozri se proti domu

Moriss Gleitzman: Nekoč

Morriss Gleitzman: Potem

Morriss Gleitzman: Zdaj

Karel Gržan: Friderik in Veronika

Ivan Sivec: Kralj Samo

Ivan Sivec: Kneginja Ema

Ivan Sivec: Cesar Arnulf

Franc Šetinc: Ukradena mladost

Zlata Filipović: Zlatin dnevnik

Anna Frank: Dnevnik Anne Frank

Sue Monk Kidd: In dobila je krila

David Hill: Bratova vojna

Todd Strasser: Val

James Riordan: Krvavi tekač

Kath Kacher: Skrivnost Gabijine omarice

Li Lixucin: Zadnji Maov plesalec

Aleksandre Dumas: Črni tulipan